

mulier instituut

Ruimte voor voetbal en korfbal in Kesteren

Jeroen Brus

Remco Hoekman

Ruimte voor voetbal en korfbal in Kesteren

In opdracht van de gemeente Neder-Betuwe

Jeroen Brus
Remco Hoekman

© Mulier Instituut
Utrecht, december 2019

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Onderzoeksvragen	4
1.2	Aanpak van het onderzoek	4
2.	Relevante prognoses en ontwikkelingen	5
2.1	Bevolkingsontwikkeling	5
2.2	Ontwikkeling sportbonden	6
2.3	Ledentalontwikkeling van voet- en korfbal in Kesteren	7
3.	Ruimtebehoefte	8
3.1	Huidige situatie	8
3.2	Toekomst	8
4.	Conclusie	11
	Bijlage	12

1. Inleiding

In de plaats Kesteren in de gemeente Neder-Betuwe wordt in de komende tijd de nieuwbouwwijk Casterhoven gebouwd. De voetbal- en korfbalvereniging uit Kesteren hebben bij de gemeente aangegeven dat ze verwachten dat de nieuwbouw in de komende jaren leidt tot een tekort aan ruimte op het sportpark. In 2009 is door ISA-sport een behoefteonderzoek uitgevoerd naar de ruimtebehoefte van de voetbal- en korfbalvereniging. Daarin werd geconstateerd dat de korfbalvereniging een overschot had aan wedstrijdvelden en de voetbalvereniging voldeed aan de behoefte aan velden. De verenigingen en gemeente hebben door de nieuwbouwwontwikkeling het Mulier Instituut om een actualisering van dit onderzoek gevraagd.

1.1 Onderzoeksvragen

De volgende twee onderzoeksvragen staan in het onderzoek centraal:

1. Wat is de huidige behoefte aan sportvelden voor de voetbal- en korfbalvereniging in Kesteren en hoe verhoudt dit zich tot het huidige aanbod?
2. Wat is de toekomstige (2035) behoefte aan sportvelden van de voetbal- en korfbalvereniging in Kesteren en hoe verhoudt dit zich tot het huidige aanbod?

1.2 Aanpak van het onderzoek

De huidige behoefte is bepaald aan de hand van huidige teamaantallen van de verenigingen. Aan de hand van de richtlijnen van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) en het Koninklijk Nederlands Korfbalverbond (KNKV) is per vereniging de veldbehoefte vastgesteld. De toekomstige behoefte is aan de hand van drie ontwikkelingen bepaald. Allereerst is gekeken naar de bevolkingsprognose voor zowel de gemeente Neder-Betuwe als de plaats Kesteren. Daarnaast is gekeken naar landelijke ontwikkelingen in de voetbal- en korfbalsport. Als derde is ook de recente ledentalontwikkeling van beide verenigingen in acht genomen bij het bepalen van de toekomstige behoefte aan velden.

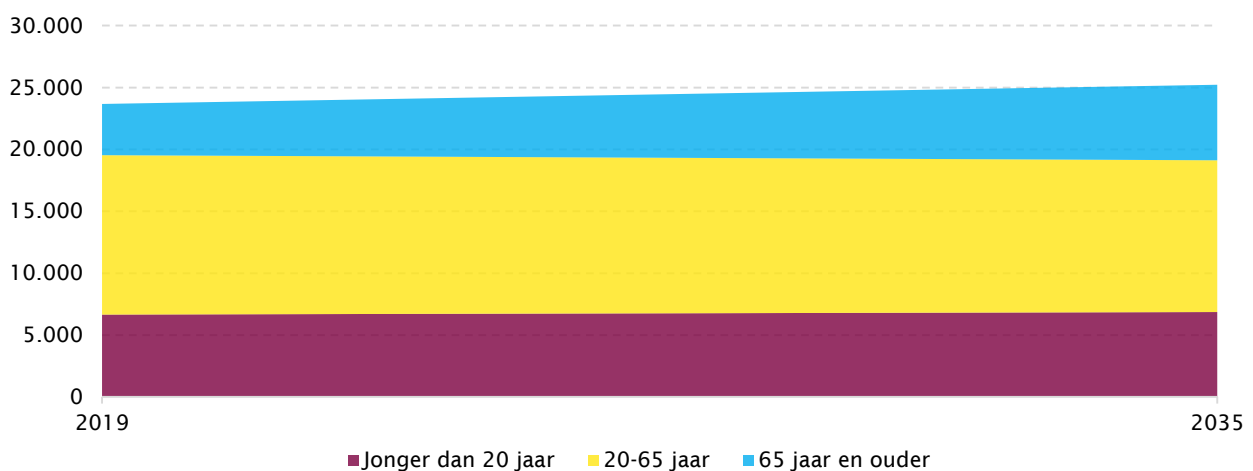
2. Relevante prognoses en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk bespreken we enkele prognoses en ontwikkelingen die relevant zijn bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

2.1 Bevolkingsontwikkeling

De gemeente Neder-Betuwe zal in de periode 2019-2035 stijgen met 6 procent (figuur 2.1) van 23.600 naar 25.200 inwoners. Dit komt vooral door de sterke groei van de oudste groep inwoners (+47%, van 4.100 naar 6.100). In 2019 was 17 procent van de bevolking 65 jaar of ouder, in 2035 is dit 24 procent. Ook de jongste groep zal groeien (+5%). De groep van 20- tot en met 65-jarigen zal met 5 procent afnemen.

Figuur 2.1 Bevolkingsontwikkeling gemeente Neder-Betuwe, periode 2019-2035 (in aantal inwoners)

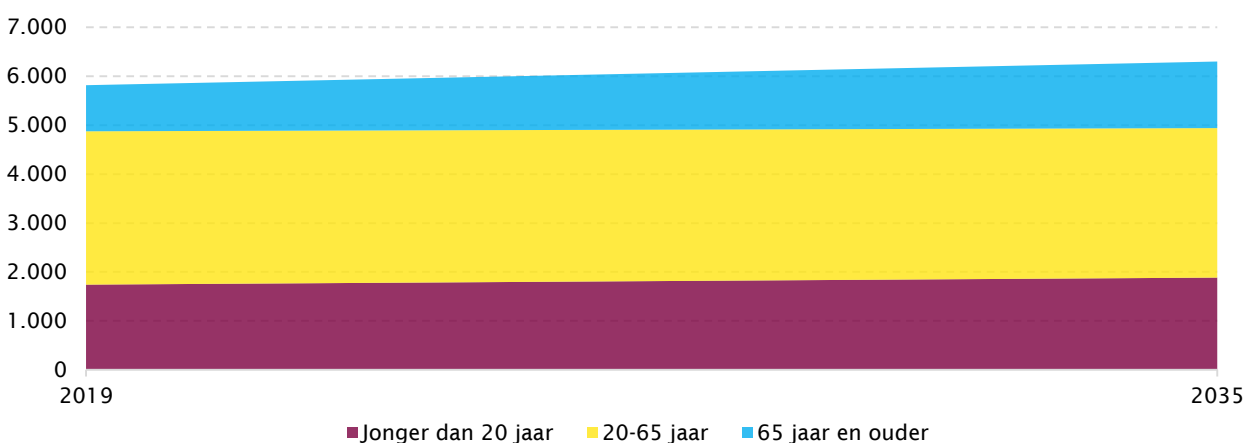

Bron: gemeente Neder-Betuwe, 2019. Bewerking: Mulier Instituut

Kesteren

De plaats Kesteren gaat, mede door de nieuwbouwwijk Casterhoven, in de periode tot aan 2035 groeien met 8 procent (+481 inwoners, figuur 2.2). Net als in de hele gemeente groeit de groep oudste inwoners in Kesteren zowel relatief als absoluut het hardst (+44%, +400 inwoners). De groep inwoners zal groeien (+8%), de groep 20-65-jarige inwoners zal in de periode 2019-2035 afnemen met 2 procent.

Figuur 2.2 Bevolkingsontwikkeling Kesteren, periode 2019-2035 (in aantal inwoners)

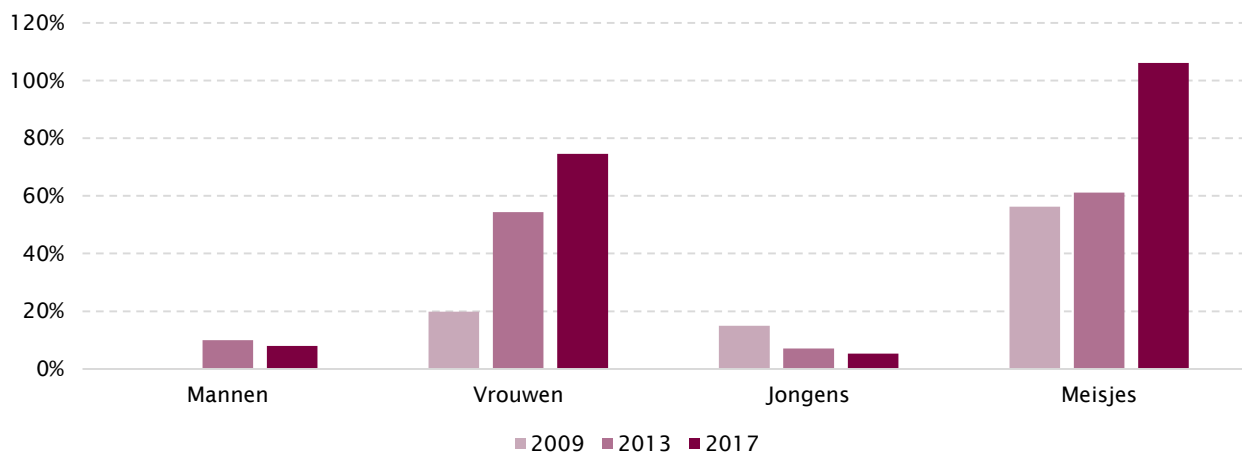
Bron: gemeente Neder-Betuwe, 2019. Bewerking: Mulier Instituut.

2.2 Ontwikkeling sportbonden

Voetbal

In de periode 2005-2017 is het aantal leden van de KNVB toegenomen met 13 procent. Het totale aantal leden dat aangesloten was bij de KNVB steeg met ongeveer 140.000. Het aantal vrouwen (+75%) en meisjes (+106%) dat in die tijd is gaan voetballen, is flink gestegen. Vooral de stijging in het ledental van meisjes in de afgelopen periode is opvallend. Van de vier onderscheiden groepen, had deze groep absoluut gezien de grootste groei (+46.000). De hoeveelheid mannen (+8%) en jongens (+5%) is in 2017 nog altijd hoger dan in 2005, maar kennen sinds een paar jaar een lichte krimp.

Figuur 2.3 Ledentalontwikkeling KNVB in de periode 2005-2017 (met 2005 als uitgangsjaar), naar geslacht en leeftijd (in procenten)

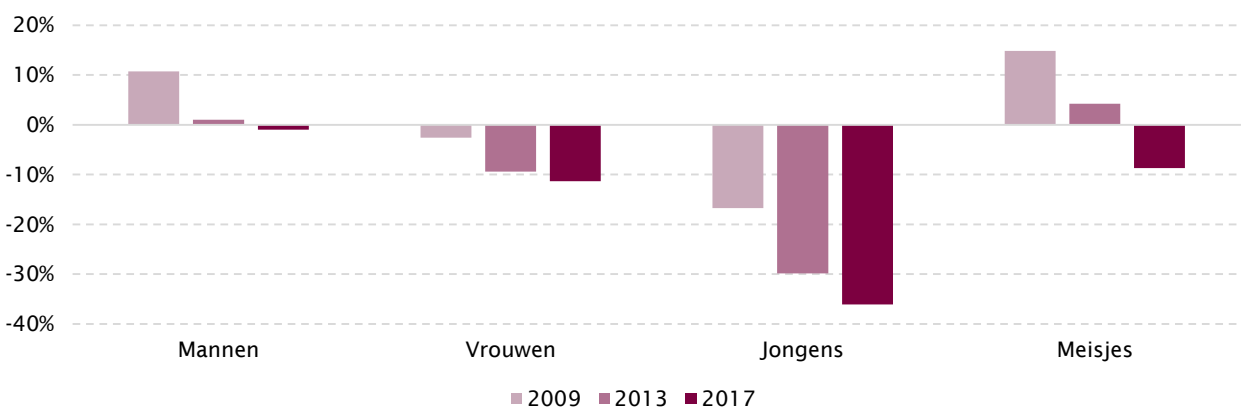

Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2005-2017. Bewerking: Mulier Instituut.

Korfbal

Het aantal georganiseerde korfballers is in de periode 2005-2017 gedaald met 13 procent. In 2005 waren nog bijna 99.000 mensen aangesloten bij een Nederlandse korfbalvereniging, in 2017 waren dit er 85.500, een afname van 13.500. Vooral jongens lijken weg te lopen bij de korfbalsport. In 2017 was het aantal jongens dat korfbalde afgenomen met 36 procent ten opzichte van 2005. Waar de hoeveelheid mannen en meisjes in het begin van de periode nog toenam, is dit in de laatste jaren ook gekrompen. Het aantal korfballende vrouwen neemt de gehele periode stabiel af.

Figuur 2.4 Ledentalontwikkeling KNKV in de periode 2005-2017 (met 2005 als uitgangsjaar), naar geslacht en leeftijd (in procenten)

Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2005-2017. Bewerking: Mulier Instituut.

2.3 Ledentalontwikkeling van voet- en korfbal in Kesteren

Voetbal

De voetbalvereniging in Kesteren is in de laatste jaren gegroeid in het aantal leden. In het seizoen 2015/'16¹ telde de vereniging nog 385 leden, afgelopen seizoen (2018/'19) was het ledental 404 (+5%).

Korfbal

Korfbalvereniging Kesteren is de afgelopen periode gegroeid in ledental. In het seizoen 2014/'15 telde de vereniging 134 leden; gedurende het seizoen 2018/'19 stonden 148 leden ingeschreven (+10%). Vooral de seniorenafdeling groeide in deze periode in ledenaantal, van 40 in 2014/'15 naar 56 in 2018/'19 (+40%).

¹ Gegevens van eerdere jaren waren niet voorhanden, vandaar dat dit jaar is gebruikt als uitgangspunt.

3. Ruimtebehoefte

3.1 Huidige situatie

vv Kesteren

Voetbalvereniging Kesteren beschikt over twee velden, waarvan één natuurgras en één kunstgras is. In het seizoen 2018/'19 had de vereniging 23 teams die bij een KNVB-competitie stonden ingeschreven. Dit waren vier seniorenteams (drie man, één vrouw), één 45+-team (man) en achttien junioren- en pupillenteams (zestien jongen, twee meisje). Alle teams spelen op zaterdag.

Tabel 3.1 Aantal velden en veldbehoefte vv Kesteren, seizoen 2018/'19

Aantal velden			Veldbehoefte			
Natuurgras	Kunstgras	Totaal	Wedstrijd (onafgerond)	Verschil	Training (onafgerond)	Verschil
1	1	2	3 (2,3)	-1	1 (1,2)	0

Met het huidige aantal teams heeft vv Kesteren een tekort aan wedstrijdsvelden. De vereniging heeft een behoefte aan drie wedstrijdsvelden ten opzichte van een aanbod van twee wedstrijdsvelden. Het aantal trainingsvelden is in de huidige situatie voldoende (ervan uitgaande dat alleen op het kunstgrasveld wordt getraind).

KV Kesteren

Korfbalvereniging Kesteren beschikt over een natuurgrasveld van zo'n 5.000 vierkante meter. Dit is minder dan wat de KNKV voorschrijft als een basisvoorziening voor een korfbalaccommodatie². De vereniging heeft in het seizoen 2018/'19 negen teams die competitie spelen bij de KNKV (3 seniorenteams, 6 juniorenteams).

Tabel 3.2 Veldaanbod en veldbehoefte KV Kesteren, seizoen 2018/'19

Veldaanbod			
Natuurgras	Aantal teams	Aantal normteams	Veldbehoefte
5000 m ²	9	7,3	1 (1,04)

In de huidige situatie heeft KV Kesteren volgens de KNKV-planningsnorm niet genoeg aanbod aan natuurgras om te voldoen aan een natuurgras basisvoorziening. Hierdoor is sprake van een grotere belasting van het veld dan de richtlijnen voorschrijven. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid invloed op de kwaliteit van het veld.

3.2 Toekomst

De verwachte bevolkingsgroei zal zorgen voor een toename van het potentieel aantal leden van de voetbal- en korfbalvereniging in Kesteren.

² Een basisvoorziening voor korfbal op natuurgras bestaat uit een bruto wedstrijdsveldoppervlak van 68 x 44 meter met een even zo groot trainingsveld met een totaal oppervlak van 5.984 m².

vv Kesteren

In figuur 3.1 is de ontwikkeling in de bruto speeltijd³ weergegeven, gebaseerd op de bevolkingsontwikkeling, recente ontwikkeling in landelijke aantallen lidmaatschappen van de KNVB en de recente ontwikkeling van de vereniging.

Gebaseerd op de verwachte bevolkingsontwikkeling, zal vv Kesteren licht stijgen in de bruto speeltijd die de vereniging speelt. Dit resulteert in dezelfde afgeronde veldbehoefte als in de huidige situatie (3 wedstrijdvelDEN).

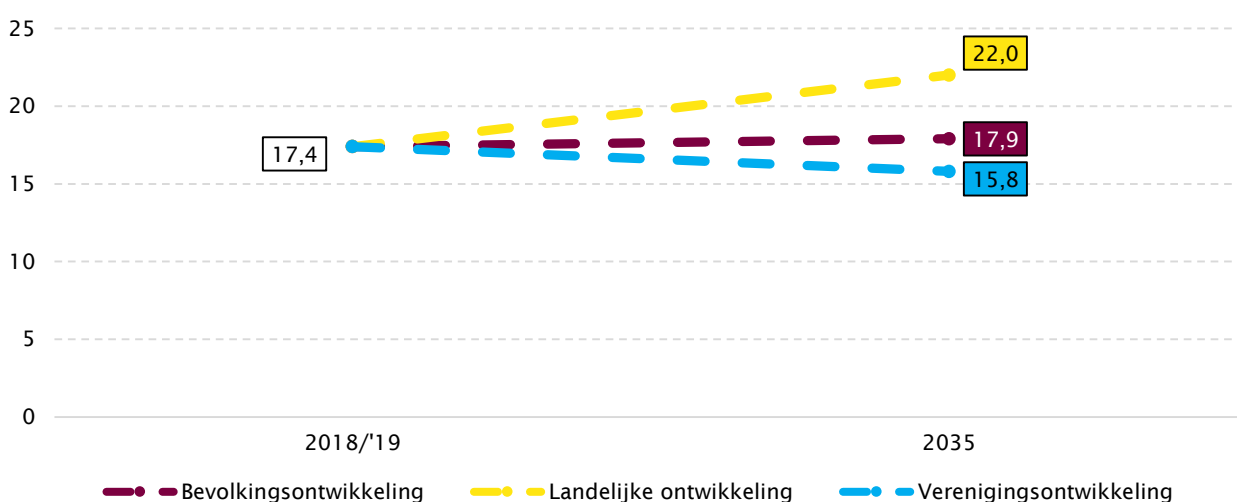
Gekeken naar de recente landelijke ontwikkeling van de KNVB, stijgt de bruto speeltijd van de vereniging naar 22,0. Dit wordt vooral veroorzaakt door de recente toename van het aantal vrouwen en meisjes dat is gaan voetballen. De afgeronde wedstrijdvelDENbehoefte van drie is gelijk aan de huidige situatie.

Op basis van de recente verenigingsontwikkeling neemt de bruto speeltijd van de vereniging iets af. Dit komt voornamelijk door de afname van het aantal seniorenleden van de vereniging. Ook gebaseerd op de verenigingsontwikkeling blijft de afgeronde wedstrijdvelDENbehoefte in 2035 drie.

Tabel 3.3 Wedstrijd- en trainingsveldbehoefte vv Kesteren in de periode 2025-2035

Jaar	Veldbehoefte				
	Wedstrijd (onafgerond)	Verschil	Training (onafgerond)	Verschil	
2025	Min.	3 (2,2)	-1	1,5 (1,2)	-0,5
	Max.	3 (2,5)	-1	1,5 (1,2)	-0,5
2030	Min.	3 (2,1)	-1	1,5 (1,1)	-0,5
	Max.	3 (2,6)	-1	1,5 (1,3)	-0,5
2035	Min.	3 (2,1)	-1	1,5 (1,1)	-0,5
	Max.	3 (2,9)	-1	1,5 (1,5)	-0,5

Figuur 3.1 Verwachte ontwikkeling vv Kesteren in de periode 2019-2035 (in bruto speeltijd)

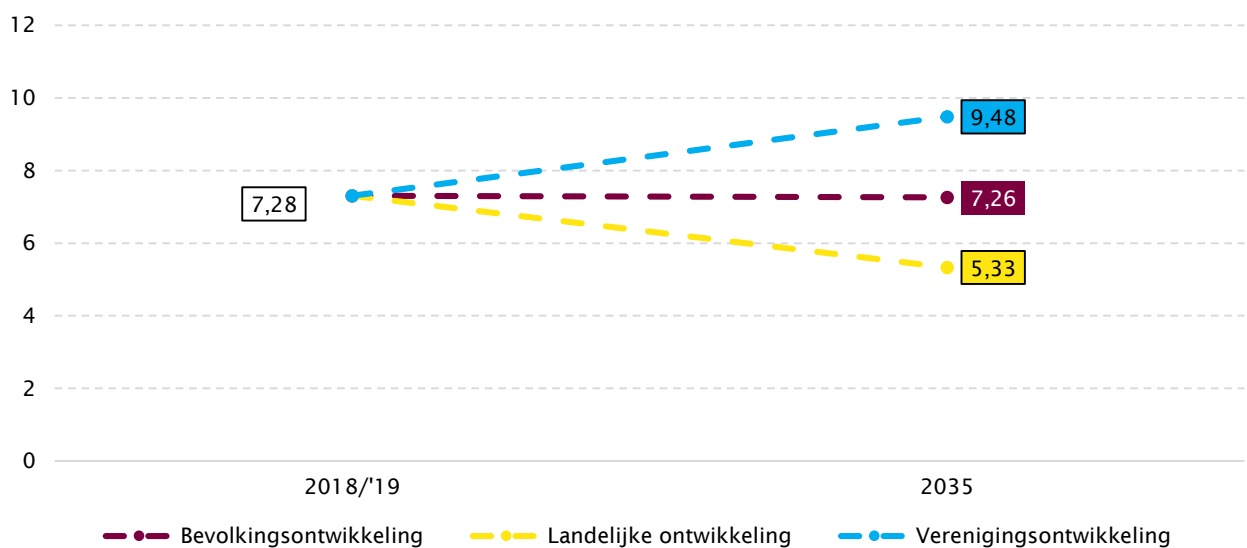
³ Bruto speeltijd is het aantal uur dat in totaal nodig is om wedstrijden af te werken, gebaseerd op het aantal teams (rekening houdend met de speeltijd en afmeting van het veld waar verschillende teams op spelen).

KV Kesteren

Voor een realistische afspiegeling van de bevolkingsontwikkeling, is voor KV Kesteren gekeken naar de ontwikkeling van de gehele gemeente Neder-Betuwe, aangezien dit de enige korfbalvereniging in de gemeente is. Waar de bevolking onder de 20 jaar licht zal groeien, laat de bevolkingsgroep 20-65 jaar een kleine krimp zien. Dit vertaalt zich naar een vrijwel gelijk aantal normteams voor KV Kesteren in 2035 (figuur 3.2), wat eenzelfde veldbehoefte als de huidige oplevert (1,0).

In recente jaren is de KNKV gekrompen in het aantal leden. Voor KV Kesteren zou dit, volgens deze trend, een daling betekenen in het aantal normteams. Dit aantal normteams vertaalt zich naar een veldbehoefte van 0,8. De korfbalvereniging uit Kesteren zag het aantal leden in de afgelopen jaren toenemen. Op basis van het doorzetten van deze trend wordt een toenemende behoefte verwacht. Deze ontwikkeling vertaalt zich in een veldbehoefte van 1,4 in 2035.

Figuur 3.2 Verwachte ontwikkeling KV Kesteren in de periode 2019-2035 (in aantal normteams)

4. Conclusie

Het aanbod van vv Kesteren bestaat uit één kunstgrasveld en één natuurgrasveld. KV Kesteren beschikt over 5.000 m² natuurgras om korfbal te accommoderen. Zowel de voetbal- als de korfbalvereniging komen in de huidige situatie ruimte tekort om te voldoen aan de behoefte zoals die is vastgesteld in normen van de KNVB en de KNKV.

Gelet op de verwachte bevolkingsgroei in Kesteren in de periode tot aan 2035 en de recente ontwikkeling van het aantal leden van de voetbalvereniging, is het aannemelijk dat de behoefte aan velden van de voetbalvereniging ongeveer gelijk zal blijven. De korfbalvereniging zal, gelet op de bevolkingsgroei in de gemeente Neder-Betuwe en de recente ontwikkeling van de vereniging, stijgen in het aantal normteams en veldbehoefte.

De behoefte aan voetbalvelden bij vv Kesteren zal waarschijnlijk tot en met 2035 ongeveer gelijk blijven. Om te kunnen blijven voldoen aan de behoefte van de toekomstige leden zal capaciteitsuitbreiding nodig zijn. De meest voor de hand liggende oplossing is het aanleggen van een extra natuurgrasveld om aan de wedstrijdveldbehoefte te kunnen voldoen. Mocht hiervoor op het sportpark niet genoeg ruimte zijn, dan is het aanleggen van een extra kunstgrasveld, ter vervanging van het natuurgrasveld, in combinatie met het verlengen van de speeldag een andere oplossing.

Het huidige aanbod aan velden waar KV Kesteren over beschikt voldoet qua afmeting niet aan de eisen van een basisvoorziening voor korfbal zoals deze door de KNKV zijn gedefinieerd. Dit is zeer waarschijnlijk van invloed op de kwaliteit van het veld. Wanneer hiervoor ruimtelijke mogelijkheden zijn, is het uitbreiden van het grasveld aan te raden. Mochten die mogelijkheden ontbreken, dan biedt het aanleggen van een kunstgrasveld uitkomst. De basisvoorziening voor een kunstgrasaccommodatie⁴ betreft twee velden van 40 x 20 meter met een bruto afmeting van 48 x 44 meter. Dit is bij elkaar genomen 2.112 m², waarvoor op het huidige sportpark voldoende ruimte is. Hiermee wordt aan de huidige en toekomstige behoefte van KV Kesteren voldaan.

⁴ Handboek Kwaliteitseisen Korfbalaccommodaties, 2016.

Bijlage

Tabel b1.1 Teams vv Kesteren, seizoen 2018/'19

Leeftijdscategorie	Aantal teams
Senioren mannen	3
45+ mannen	1
J017	3
J016	1
J015	2
J013	1
J012	2
J011	1
J010	2
J09	1
J08	3
Senioren vrouwen	1
MO19	1
MO17	1

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl